

Partijas programmās par reformām ceļu finansēšanas kārtībā nerunā

Viena no problēmām, par ko LTV projektā “Tautas panorāma” sūdzējušies iedzīvotāji visās Latvijas malās, ir ceļi. Tikai puse autoceļu valstī pašlaik ir vismaz apmierinošā stāvoklī. Tomēr ceļu būvētāji sašutuši, ka programmās pirms 13.Saeimas vēlēšanām partijas nepiedāvā risinājumus ceļu remontu finansēšanai pēc Eiropas Savienības naudas apsīkšanas.

Lai valsts ceļus uzturētu labā kvalitātē, katru gadu būtu jāiegulda 720 miljoni eiro, taču pašreiz finansējums nesasniedz pat pusi no tā. Šogad valsts ceļiem tikuši 307 miljoni eiro valsts budžeta un Eiropas Savienības naudas. Vēl aptuveni 50 miljonus no valsts budžeta katru gadu ceļiem saņēmušas pašvaldības. Nākamajos gados finansējums samazināsies, jo Eiropas nauda šim mērķim beigsies.

“Tautas panorāmā” sūdzības par bedrēm uz ceļiem izskan no dažādām Latvijas vietām.

Tomēr tikai divi politiskie spēki Centrālajā vēlēšanu komisijā iesniegtajās programmās norādījuši konkrētus priekšlikumus.

“No sirds Latvijai” sola ceļiem novirzīt visus ieņēmumus, kas veidojas no degvielas akcīzes nodokļa jeb aptuveni 550 miljonus eiro, savukārt “Saskaņa” – 80% no tā.

Likumā jau tagad ir noteikts, ka 80% akcīzes nodokļa par naftas produktiem nonāk ceļu atjaunošanai, taču praksē politiķi naudu pārdala citiem mērķiem. “No 683 miljoniem eiro, ko maksās šoferīši, uz autoceļiem nonāk 233 miljoni. 450 miljoni vienkārši tiek tērēti citām vajadzībām - vai nu NATO, izglītībai, vienalga kur. Un tas acīmredzot ir izskaidrojums, kāpēc politiķiem tā nav galvenā prioritāte. Vienalga, atrodoties koalīcijā vai ne koalīcijā, ir ļoti vienkārši netraucēti vai nekontrolēti šos 450 miljonus pārdalīt. Nevienam tas īpaši neuztrauc,” saka Latvijas Pašvaldību savienības eksperts Aino Salmiņš.

Citas partijas programmās ierakstījušas vien aptuvenus solījumus. “Latviešu nacionālisti” starp satiksmes prioritātēm pierakstījuši betona ceļus. “Jaunā Vienotība” ceļiem atvēlējusi trīs vārdus: autoceļu tīkla sakārtošana. Līdzīgs punkts rakstīts Latvijas Reģionu apvienības programmā: valsts un pašvaldību ceļu, kā arī meliorācijas sistēmu sakārtošana.

Zaļo un zemnieku savienība sola pilnveidot transporta infrastruktūru. “Attīstībai/Par” raksta ļoti vispārīgi: valsts un Eiropas investīcijas ieguldīt sabiedriskajā infrastruktūrā. Latvijas Krievu savienība tikmēr sola ierīkot ātrceļus, kas savienotu Rīgu ar citām pilsētām un Latvijas ārējām robežām.

Pārējās astoņas partijas savās 4000 zīmju programmās ceļiem vietu nav atradušas.

Ceļu būvētāji ir sašutuši, ka partijas nepiedāvā risinājumus, kā ceļus finansēt tad, kad apsīks Eiropas Savienības nauda.

“Mūsu lielākā problēma ir tā, ka 2020.gadā ir faktiski nulle Eiropas naudas. Tas nozīmē, ka ir aptuveni 120 – 140 miljonu eiro deficīts pasūtījumos, ko valsts un pašvaldības izdara katru gadu, kas nozīmē, ka viena trešdaļa pakalpojumu apjoms samazinās. Tas nozīmē, ka vienai trešdaļai uzņēmumu tīri teorētiski būtu jāpārprofilējas vai jāklāpējas ciet,” saka biedrības “Latvijas ceļu būvētājs” valdes priekšsēdētājs Andris Bērziņš.

Eksperti norāda, ka problēma slēpjas ne tikai naudas trūkumā ceļu remontdarbiem. Tā kā naudas apjoms ceļiem katru gadu ir zināms tikai pēc valsts budžeta apstiprināšanas, nav iespējams plānot darbus vairākus gadus uz priekšu, kas ļautu naudu izlietot efektīvāk un uzņēmējiem plānot investīcijas.

Taču partijas programmās par reformām ceļu finansēšanas kārtībā nerunā.